

"Bank": ελληνικότατη λέξη...

Σταύρος Θεοφανίδης
Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

1. Νόμισμα της Εφέσου π. 600 π.Χ. Εμπροσθοτύπος: Εφέσιος Αρτέμιδος - που βρέθηκε. Σε αυτό το νόμισμα φαίνεται η πρώτη πύλη σε νομισματοεξελεγκμένη ελληνική επιγραφή: ΦΑΕΝΟΣ ΕΙΜΙ ΣΗΜΑ. Ορισμένοι ερευνητές (...) ισχυρίζονται ότι πρόκειται για έναν από τους πρώτους τραπεζίτες (Ελληνική Έκθεση, Αρχαία Νομισματά, Μάντζι Οικονομίδου, Εκδοτική Αθηνών 1996).

Πολλοί, από κατανοπή άγνοια, νομίζουν ότι η διεθνής ή "παγκοσμιοποιημένη" λέξη **Bank** είναι λατινική ή έχει αγγλική προέλευση... Νά, ποια είναι η γλωσσολογική ιστορική πηγή και η ετυμολογία της λέξης αυτής, η οποία έχει ευρύτατη διάδοση σ' όλο τον κόσμο, όπως φαίνεται και από τις γνωστές επωνυμίες των τραπεζών μας στην Ελλάδα: "Alpha Bank", "Bank of Pireus", "Eurobank", "National Bank" κ.λπ.

Η αφετηρία μας: Ο Έλληνας αρχάνθρωπος και οι πρώτες λέξεις του... Το πρώτο PC

Η σχετική πηγή, με βάση διεθνείς αυθεντικές αναφορές αλλά και την παιδεία των αρχαιολογικών δασκάλων μου, είναι η εξής:

Το θέατρο (δημιουργία και λέξη 100% ελληνική, που χρησιμοποιεί όλος ο κόσμος) ήταν βασικός (και περίπου "μονοπωλιακός") θεσμός ψυχαγωγίας των αρχαίων Ελλήνων.

Κάθε κατασκευασμένο από ξύλο, σταθερό και στέρεο, "πηγμένο" στο έδαφος ως σκηνή, πάγκο ή πάγκος είσπραξης των εισιτηρίων, ονομαζόταν στην αρχαία ελληνική γλώσσα "πήγμα", από το αρχαίο ελληνικό ρήμα: πήγνυμι, που σημαίνει εμπήγω, κτιζώ, στήνω, στερεώνω ή κατασκευάζω: τραπεζί, πάγκο. Το "πήγμα" = πάγκος χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι Έλληνες όχι μόνον στο θέατρο αλλά και στην πανταχού παρούσα τότε ιερή αγορά, που από τους "φόρους" της έγινε το Ρωμαϊκό "φόρουμ". (Βλ. το σημειώμα μου στον *Οικονομικό Ταχυδρόμο*, 7 Μαΐου 1998, σσ. 82-83, και το άρθρο μου στο περιοδικό *Δαυλός*, Ιούλιος 2000, τεύχ. 222).

Η αφετηρία, λοιπόν, είναι από τις ελληνικές λέξεις (στην αρχή πελαγονική, δηλαδή πρωτο-ελληνική και αργότερα τη δωρική προέλευση της λέξης): "**πήγνυμι**" και "**πήγμα**", όπως εξηγείται παρακάτω.

Φυσικά, πρωταγωνιστές είναι και εδώ οι Πρωτο-Έλληνες, και όχι οι "Ίνδο-Ευρωπαίοι", γιατί δεν υπάρχει "Ίνδος+Ευρωπαίος" ως φυσικό ον, αλλά ως τεχνητή κατασκευή. (Όσοι ανακάλυψαν τον "Ίνδο+Ευρωπαίο" πρέπει να μας πουν πού και πότε γεννήθη-

κε! Πριν από τον Έλληνα Αρχάνθρωπο;) Ο Έλληνας-Αρχάνθρωπος έδωσε και το πρώτο PC (= personal computer) που ήταν τα δέκα δάκτυλα των χειρών του (δείκτης → digit = ψηφιακός)... Πράγματι, ο πρώτος "προσωπικός υπολογιστής" του ανθρώπου ήταν τα 10 δάκτυλα των χειρών του... Και η λέξη digit έχει ελληνική προέλευση μέσω της λατινικής προσαρμογής (δείκτης → digit)... Οι δύο λέξεις είναι, φυσικά, ομόηχες.

Οι Ετρούσκοι - Λατίνοι: παίρνουν από τους Έλληνες τη σκυτάλη

Οι Ετρούσκοι και αργότερα οι Λατίνοι-Ρωμαίοι, όταν άκουσαν τις λέξεις αυτές από τους Έλληνες της Ν. Ιταλίας, όπου ήταν η Μεγάλη Ελλάδα, τις ανέγραψαν προσαρμόζοντάς τις στα δικά τους φωνητικά χαρακτηριστικά. Το πήγνυμι έγινε: perig-i, και το πήγμα έγινε: pangio (bancio = τραπεζί ή τράπεζα), δηλαδή ξύλινος πάγκος πάνω στον οποίον κάνουμε τα πάντα, άρα και χρηματικές δοσοληψίες. Νά η ιστορική προέλευση του bank ή banka ως χωρο-τόπος, που έγινε αργότερα, φυσικά, και θεσμικό συναλλαγμα.

Από τον pangio (πάγκο) = τραπεζί, που χρησιμοποιούσαν οι πρώτοι τραπεζίτες ("μπανκέ-ρηδες"), έγινε το BANK, συνώνυμο ως "πάγκος" με το τραπεζί = τράπεζα... Υπάρχει, επομένως, απόλυτη εννοιολογική "αιτιότητα": πήγμα = pangos = bank = τραπεζί και τράπεζα = αφητηρία το "πήγμα" = "πήγνυμι".

Η εννοιολογική ταυτότητα pangos = τραπεζί έδωσε και τον ελληνικό σχετικό όρο *τράπεζα*, που χρησιμοποιεί και ο Όμηρος (Οδύσσεια ρ 333) με τη σημερινή έννοια.

Με λύπη μου διαπιστώνω ότι το αξιόλογο Λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη στα σχετικά του *Μημάτα πάγκος* (σελ. 1308) και *μπάνκα* (σελ. 1143) πάσχει από σοβαρότατη παράλειψη, διότι παρουσιάζει την ετυμολογία από το "ιταλικό" (όπως γράφει το Λεξικό) "banco", χωρίς να αναφέρει την αρχαία ελληνική προέλευση από το: πήγμα και το πήγνυμι.

Διαβάστε όμως με προσοχή τα *Λήμματα πήγμα* και *πήγνυμι* στο έγκυρο Λεξικό H. Liddell-R. Scott, τόσο στην πρωτότυπη έκδοση όσο και στην ελληνική απόδοση Α. Κωνταντινίδη.

Λέξεις για: "Παγκοσμιοπολίτες"...

Η λέξη "bank" είναι αρχικό δάνειο των Λατινών από τα Ελληνικά και κατόπιν αντι-δάνειο των σημερινών Ελλήνων από τους Λατινούς. [Βλ. και το ποίημα "Ποσειδωνιάται" του Κ. Καβάφη, που θα πρέπει να γνωρίζουν και να αναλύσουν όλοι οι Γλωσσολόγοί μας, προτού γράψουν τα λεξικά τους.] Οι σημερινοί "παγκοσμιοπολίτες" πρέπει να είναι ευγνώμονες στους αρχαίους Έλληνες και τους Πελασγούς προγόνους τους (και τους ομιλούντες την Σανσκριτική) για τη λέξη "πήγμα", που είναι ρίζα της λέξης "bank", όχι, βέβαια, στους Λατινούς ή τους Παλιούς...

Επομένως, η παγκόσμια λέξη "bank" είναι αυταπόδεικτη ελληνικότατη με πελασγική ρίζα και όχι "Ίνδο-ευρωπαϊκή".

Εξείσατε όμως και την προέλευση της λέξης "μπράβο" (bravo) που, δυστυχώς, όλοι οι λεξικογράφοι μας ανεξαιρέτως θεωρούν ως ιταλική, ενώ και αυτή είναι ελληνικότατη από το ελληνικό: "βραβείο" = μπράβο, καθόσον το β → μπ [βλ. τη μελέτη του Σ. Θεοφανίδη, "Μία διαχρο-

νική εκτίμηση... Παράρτημα 4, Πάντειο Πανεπιστήμιο, *Τετράδια Εργασίας*, αριθμ. 29, Αθήνα 1999, σσ. 45-55).

Νά, λοιπόν, ο ιστορικός-ετυμολογικός «κύκλος» της λέξης bank:

Πελασγοί ή Πρωτο-Έλληνες (πήγμαι και πήγμα) → Ετρούσκοι → Ρωμαίοι (perpigi - pangio - banko) → όλος ο κόσμος σήμερα: bank.

Ελιζώ και οι σημερινόι Έλληνες να συγκρατήσουν τη διαδρομή.

Οι Έλληνες και η «Κοσμοπόλις» τους. Οι Νεο-Βάρβαροι και το «Παγκόσμιο Χωρίδι» τους

Λίγα γνωρίζουν ότι το λεγόμενο «Λατινικό» αλφάβητο, που χρησιμοποιούν Ευρωπαίοι, Αμερικάνοι και Αυστραλοί, είναι Ελληνικό-Χαλκιδικό, όπως δείχνουν καθαρά μελέτες ξένων ειδικών (R. Carpenter, D. Diringer κ.ά.) και η μελέτη μου (στις εκδόσεις του Παντείου Πανεπιστημίου). Όχι μόνον το bank έχει ελληνική ρίζα αλλά και τα: Data (= δοτά), digit (= δέκτης, ως το πρώτο ψηφίο), memory (= μνημονική), Sir (= Κύριος)...

Ακόμα η έκφραση: «παγκόσμιο χωρίδι» έχει νεο-βαρβαρική προέλευση... Οι αρχαίοι Έλληνες πρακτικά καθιέρωσαν το «Κοσμοπόλις» (cosmopolis στα Χαλκιδικά). Όχι, λοιπόν, «παγκόσμιο χωρίδι» αλλά «κοσμοπόλις»... Είναι «ευγενέστερο!» Είμαστε όλοι «πολίτες». Όχι «χωριάτες» και «συχωριανοί». Άλλη μια επιβεβαίωση της παράλληλης λεγεγενετικής του όρου μας, που δείχνει τη γλωσσική διεργασία και την πορεία του όρου. Η λέξη bank πηγαινει πρώτα στη Δυτική Ευρώπη και μετά στην Αμερική. Επίσης, η ελληνική λέξη «πίττα» ή «πίτα», που έγινε η «ιταλική» pitta (και η γνωστή σε

όλους pizza της γειτονιάς μας), εκκινούν από την αρχαία ελληνική «πηκτή», στα Λατινικά pecta (βλ. Φ. Κουκουλές, στην *Αθήνα*, 56). Από εδώ ξεκινάει και το αγγλικό «αλευροποίητο» γλικό: pie, όσοι κάνουν Στατιστική στα αγγλικά πανεπιστήμια, χροταίναμε με το γνωστό: pie-diagram – και αυτό 100% ελληνικό. Το «πήγμα-bank» μεταφέρει, λοιπόν, στην ομηρική «πίττα» και την «ιταλική» pizza, που ξεκινούν από την «πηκτή». Επίσης, το αρχαίο ελληνικό «μακάριος» δημιούργησε το πρόσφορο από αλεύρι στον τάφο των αρχαίων νεκρών μας, δηλαδή τη «μακαρία», που έδωσε το ιταλικό «μακαρόνι»... «Καλή όρεξη!», γιατί και αυτό έχει ελληνική ρίζα...

Τα Ελληνικά είναι πάντα in (=en)

Γνωρίζετε, βέβαια, ότι τα «αγγλικά» phone και fame είναι από τα αντίστοιχα ελληνικά φωνή και φημι (ομιλώ)... Ελιζώ να βρεθεί κάποιος γενναϊόδωρος χορηγός για να ξαναστήσουμε στην Αρχαία Αγορά το άγαλμα της Φήμης, της θεάς της Διαφήμισης, την οποία όλοι όσοι εργάζονται στα Μέσα Δημόσιας Ενημέρωσης λατρεύουν και προσκυνούν...

Τα Ελληνικά ήταν και είναι πάντα in γιατί και η λέξη αυτή είναι ελληνική (=en), δηλαδή «εντός», για όσους χρειάζονται εξηγήσεις στα σημερινά Ελληνικά.

Τελικά, τα Ελληνικά είναι η γλώσσα της σημερινής παγκοσμιοποίησης με βάση το ελληνικότατο Χαλκιδικό αλφάβητο των Ευρωπαίων, Αμερικανών, Αυστραλών, που αστόχαστα αποκαλείται «Λατινικό».

Ο Έλληνας, ευφυής και κινητικός, πριν από την εποχή του Ομήρου, εχθύθηκε στην κυρίως Ελλάδα, τη Μ. Ασία, τη Ν. Ιταλία, και αργότερα ο' ολόκληρη τη Μεσόγειο. Είναι ο πρώτος διδάξας και την παγκοσμιοποίηση με πέντε πρωταρχικά πανίσχυρα στοιχεία: την ελληνική γλώσσα, το πρώτο διεθνές νόμισμα, τη δραχμή, τη ναυτιλία και το εμπόριο, τη διαλεκτική φιλοσοφία της επικοινωνίας και κυρίως την οικομενική ιδεολογία.

Η ελληνική προέλευση της λέξης bank επιβεβαιώνει την συμβολή μας και στην ΠΡΩΤΗ παγκοσμιοποίηση.

Επιστημονική προτροπή: κ. Μιχάλης Σάλλας, Πρόεδρος, Τράπεζα Πειραιώς.

Ηλεκτρονική υποστήριξη: κα Σοφία Στάκου, Διευθύντρια Προσωπικού, κα Μαρία Βαλασάμ, Στέλεχος, Τράπεζα Πειραιώς.

BANK: A Greek Word, Afterall!

S. Theophanidis

The proto-Hellene seems to appear in the Palaeolithic, around 750,000 BC (Petalona, Chalkidiki Peninsula). He obtains its original name Pelasgos and later produces and offers to our planet perhaps its most creative human race, the Hellenes; since they have such a primeval provenance, the technical, conventional term 'Indo-European' (6,000 BC) does not concern them, besides that it is equally oxymoron as the 'bull-cow' adjective.

The Greek primeval man also contributed the first PC, that is his ten figures, therefore, the word «digit» originates from the Greek word δέκτης (dektis= index finger), «data» from δοτά (dota=given) and the computer «memory» from μνημονικός (mnemonikos= mnemonic).

The Greeks are the inventors and founders of globalization, which was achieved in their time through the Greek language, the first intentional language, the drachma, the first global coin, the Philosophy, the first international culture. The globalized word «bank» originates from the wooden, solid and stable, embedded in the ground, structure (πήγμα>πάγμα>πάγκος>πανγ>bank) or bank of the ancient Greeks on which money transactions were made.

The Pelasgian or Greek πήγμα or πάγμα, that originates from the Greek word πήγνυμι (=to fasten by thrusting in, to build, to mount or make a table or bank), was originally borrowed by the Etruscans and Romans («pangio»), then by the English, and was later adopted by the entire world («bank»). The Greek language has been and still is an «in» (from the Greek word εν) language.

2. Ετρούσκικός κρατήρας, τέλη 4ου π.Χ. αι. Ένας νεαρός κρατάει μια ζυγαρία. Επάνω στον χιτώνά του η επιγραφή αναστρέφει: Talmithe. Στα αριστερά του, ο Ερμής τον παρακολουθεί, με το κριτήριο και τον πέπλο. Ο Παλαίμεδης θεωρείται ο εφευρέτης της ζυγαριάς (I.L.M.C., 113; Palamedes, Λίμυ).

3. Μικρογραφία χειρογράφοι κώδικα των Ομηκών του Γρηγορίου του Ναζουανζίου (κωδ. 339, φ. 73v), όπου εικονίζεται σκηνή με θέμα την είσοδο της των φόρων στο Βυζάντιο (επάνω σε τράπεζα συναλλαγών) (Σπύδ. Οί θρησκιαί της Βιεννής, επιμ. Κωνστ. Μανώλης, Εκδοτική Αθηνών 1990).

